

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för Blomenbergiska skolan 2018

1. Syfte

Syftet med likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling är att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

2. Bakgrund

Den 1 januari 2009 upphörde den gamla lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling att gälla. Innehållet som fanns i denna lag är nu uppdelade i två olika lagar. Sedan 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk:

- Diskrimineringslagen SFS 2008:567 (se bilaga 1)
- 6 kap. i skollagen SFS 2010:800 (se bilaga 2).

Lagarna omfattar all verksamhet som beskrivs i skollagen; förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, grund och gymnasieskola samt kommunal vuxenutbildning. Nytt är dels att begreppet annan kränkande behandling ersatts av kränkande behandling och dels två nya diskrimineringsgrunder: könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. I skollagen har också skrivelsen att en årlig plan skall upprättas skärpts. Nytt är att en plan för det kommande året och en uppföljning av föregående år skall upprättas. En sådan plan förutsätter att en kartläggning av den egna verksamheten först görs.

3. Skolans/förskolans/skolbarnomsorgens uppdrag

Skolans/förskolans/skolbarnomsorgens uppdrag, som är formulerat i 6 kap i skollagen samt 3 kap. 14§-16§ i diskrimineringslagen skall huvudmannen se till att:

- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering (skollagen 6 kap 6§, diskrimineringslagen 3 kap 14§)
- Att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering (skollagen 6 kap 7§, diskrimineringslagen 3 kap 15§).
- Att det upprättas en årlig likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (skollagen 6 kap 8§, diskrimineringslagen 3 kap 16§).

4. Definitioner

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i skolan/förskolan/skolbarnomsorgen ska ha samma rättigheter. Alla barn har rätt att vistas i skolan/förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling. Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- **Etnisk tillhörighet** - att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg
- **Religion eller annan trosuppfattning**
- **Sexuell läggning** - homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
- **Funktionshinder** - varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
- **Kön** - trakasserier på grund av kön
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck** - personer som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck.
- **Ålder**

Med **direkt diskriminering** avses att ett barn inte får missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunder som lagen omfattar.

Med **indirekt diskriminering** avses att ett barn inte får missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.

Med **mobbing** menas kränkning vid upprepade tillfällen, samt en obalans i makt mellan den som mobbar och den som blir utsatt.

Trakasserier och kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiskt och återkommande och utföras av och drabba såväl vuxna, som barn och ungdomar och ha ett samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en persons värdighet. Det är barnet eller eleven, personen som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande. Exempel på kränkning kan vara:

- Fysiska (t.ex. slag och knuffar)
- Verbala (t.ex. hot, svordomar eller öknamn)
- Psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, blickar)
- Text- och bild-burna (t.ex. klotter, foton, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ska täcka in alla former av kränkande behandling. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser. Det kan handla om att reta någon för övervikt eller viss hårfärg. Det kan även handla om utfrysning, knuffar eller att rycka någon i håret.

5. Värdegrund

Alla ska känna sig trygga, sedda och lyssnade på.

Därför arbetar vi för att:

- varje barn/elev ska respekteras som det är
- varje barn/elev ska ges möjlighet att utvecklas maximalt utifrån sina förutsättningar
- varje barn/elev ska känna förtroende och tillit till personalen
- varje barn/elev ska känna sig delaktig i "sin förskola/skola & fritidshem"

6. Främjande och förebyggande verksamhet

Alla som arbetar på Blomenbergiska skolan ska visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå ifrån ett demokratiskt förhållningssätt. Vi som personal ska alltid vara lyhörda och finnas tillgängliga för barn/elever. Vi uppmuntrar våra barn/elever att söka stöd hos oss som personal när de behöver hjälp att reda ut konflikter och missförstånd.

Vi har några gemensamma regler som gäller alla på Blomenbergiska skolan:

- Vi vill att alla ska trivas och möter alltid varandra på ett positivt sätt.
- Vi använder ett trevligt språk och säger inte dumma saker till varandra.
- Vi är försiktiga med Blomenbergiskas material och rädda om vår miljö och alla våra saker.
- Om det blir konflikter som vi inte kan lösa ber vi någon om hjälp.

Varje del av Blomenbergiska utarbetar dessutom regler tillsammans med barn/elever som kompletterar dessa.

Främjande/förebyggande insatser:

- All personal visar genom handlingar och i samtal med barnen att alla barn är lika mycket värda. Barnens olika familjekonstellationer bejakas på ett positivt och naturligt sätt.
- Alla utflykter, aktiviteter, lekar och samlingar anpassas för att alla ska kunna delta.
- På Blomenbergiska skolan finns barn mellan 1 - 12 år och därför finns den unika möjligheten att små och stora möts i leken och i olika aktiviteter.
- Alla barn/elever har bestämda platser i klassrum och vid måltider för att ge trygghet och undvika valsituationer.
- Vi eftersträvar att det alltid är personal ute tillsammans med barn/elever.
- Skol/fritids eleverna är själva med och tar fram ordningsregler som kompletterar våra gemensamma regler. Vid behov kan reglerna omvärderas eller kompletteras.
- I förskolan använder vi ett dramapedagogiskt arbetssätt. Dramaleken blir ett verktyg för att skapa trygghet i gruppen och utveckla barnens förmåga till empati.

7. Kartläggning och nulägesanalys

Till grund för kartläggningen ligger:

- Utvecklingssamtal med skolelever och vårdnadshavare (två gånger per år) och med förskolans- och fritids vårdnadshavare (en gång per år).
- Eleverna i skolan har klassråd varannan vecka och elevråd några tillfällen varje termin.
- Enkät svar från skol/fritids-barn en gång/år och från förskolans vårdnadshavare en gång/år.
- Enskilt samtal med varje barn på fritids en gång/år utifrån fritidsenkäten.
- Kartläggning av inomhus- och utomhus miljön en gång om året utifrån checklista. I samband med denna kontroll tas miljön upp i samtal med barn/elever, inventering av otrygga platser och situationer.
- Likabehandlingsplanen utvärderas och revideras en gång om året på personalkonferens med all personal och tas upp med eleverna på ett elevråd.
- Planen skickas ut tillsammans med ett hembrev till alla familjer. På ett föräldramöte under hösten informeras föräldrar om Likabehandlingsplanen och i varje hus finns ett ex. i pappersform.

Utifrån kartläggning 2017 gäller följande mål och åtgärder 2018

8. Mål:

1. Vårt mål är att det alltid är personal ute tillsammans med barn/elever.
2. Alla barn/elever har minst en personal som de har en trygg relation med.
3. Alla barn/elever har ett trevligt språk och bemötande gentemot varandra och personal.
4. Alla barn/elever upplever matsituationen som lugn och trevlig.
5. Vårt mål är att ha tillsyn över alla platser där barnen/eleverna är. Vi stänger av en del av gården, efter inventering av otrygga platser med eleverna och försöker att ha mer koll i hallarna.
6. Alla ska vara snälla mot varandra.

9. Åtgärder:

1. Förskolans personal går ut tillsammans med barnen. Ansvariga förskolans personal. För skoleleverna gäller att det alltid är minst en personal ute under rast och fritidstid, rastvakts schema upprättas av rektor. Vid måltiderna får eleverna sitta kvar fastställd tid innan de får gå ut. Vi informerar vårdnadshavare om att på morgonen innan skolstart är det ingen personal ute, skolan startar kl. 8.10. Vi har tidigarelagt skolstarten för att minska tiden mellan frukost och skolstart. Eleverna vet att de alltid kan be om hjälp och hämta en personal vid behov. Ansvariga: Lärare och fritidspedagoger.
2. Personal bygger upp trygga relationer med barn/elever. När nya barn börjar på förskolan är det minst en personal som är ansvarig för inskolning och tar extra ansvar för att barnet ska känna sig tryggt. Tät kontakt med vårdnadshavare eftersträvas och vid behov har vi extra samtal. Uppföljningssamtal en månad efter att barnet börjat på förskolan. Ansvariga är personal på förskolan. Nya elever i skolan/fritids skolas in utifrån ålder och behov, uppföljningssamtal på fritids efter ca. en månad. Ansvarig lärare/fritidspedagog har inskolningssamtal och extra tät kontakt med elev och vårdnadshavare i starten. Lärare/fritidspedagoger ansvarar för att detta genomförs.
3. All personal är observant på barns/elevs språk och accepterar inget grovt språk eller kränkande uttryck. Regelbundna samtal förs i förskolan om språk och i samlingen används dockor och drama för att göra det tydligt och förstäligt för barnen. I skolan/på fritids förs samtal och diskussioner med eleverna om språket och bemötandet. Detta tas upp regelbundet på klassråd och elevråd. Vi har regelbundna övningar i att sätta sig in i andras känslor/upplevelser, framföra sina åsikter och i att träna socialt samspel. Ansvariga: All personal.
4. Alla barn/elever har fasta platser vid måltider. Eleverna önskar att få byta plats någon gång per termin. Personal som är med hjälper de barn/elever som behöver och skapar en trygg och trevlig matsituation. Frukosten för skolelever serveras nu i fritidshemmets lokaler för att skapa en lugnare miljö på morgonen. De flesta eleverna upplever att matsituationen är trevlig men att det kan bli för hög ljudnivå. Vi kollar av ljudnivån med hjälp av arbetsmiljöverkets app och pratar med eleverna om vad som är en "bra ljudnivå". Eleverna föreslår att vi har "en tystare vecka" när det blir för pratigt och att vi kan ringa i en klocka när det är dags för rast eller om det är för pratigt och de ska prata tystare. Ansvariga: All personal som deltar vid barns/elevs måltider.
5. Personal som är ute tillsammans med barn/elever ska kunna ha uppsikt och ingripa snabbt vid behov. Vi har inventerat "otrygga" platser med eleverna och de tar då upp; bakom skolhuset, stallet och hasselnåret. Vi behåller och utökar därför vårt beslut att stänga av en del av gården (bakom skolhuset och stallet). Här förekommer ofta lekar som vi som personal har sagt inte är ok. Vi har regelbundna samtal med eleverna om vilka lekar som är roliga för alla och lekregler. I hallen när alla ska in/ut på rast kan det också bli lite oroligt och kan hända saker. All personal är extra observanta på att detta följs och tryggheten utvärderas tillsammans med barn/elever.
6. "Att alla respekterar varandra och är snälla mot varandra", är det uttrycket våra barn/elever använder när de får frågan om vad som är viktigast för att de ska trivas och känna sig trygga. I klasserna har eleverna pratat om detta och på vårt elevråd har följande förslag framförts som viktiga. Elevernas definition är: "*Att lyssna på varandra och att vara tyst när någon annan pratar. Att inte skratta när någon gör/säger fel. Att låta alla vara med. Trösta någon som är ledsen och hjälpa varandra. Inte slåss, eller säga dumma och elaka saker. Bjuda in i leken och ge stöd. Se när någon går ensam.*". All personal är uppmärksam och reagerar när barn inte är snälla mot varandra. Vi uppmuntrar positiva kommentarer och bra bemötande. Ansvariga: All personal.

10. Uppföljning och utvärdering av föregående (2017) års mål

1. *Det är alltid en personal ute tillsammans med barn/elever.* Detta fungerar nästan alltid, det kan bli en kort stund på förskolan i samband med påklädning och utgång innan personal hinner ut. På morgonen har inte skolan rastvakt, de flesta elever som kommer innan skolstart har fritidsomsorg. Vi har tidigare lagt skolstarten till kl. 8.10. Skolan är öppen och lärarna finns på plats från kl. 7.30 och eleverna vet att de alltid kan be om hjälp och hämta en personal om något händer. De äldsta barnen på fritids får vara ute ensamma efter mellanmålet. Vi har kvar målet även 2018.
2. *Alla barn har minst en personal som de har en trygg relation med.* Utifrån enkäten och samtal med elever och föräldrar är det så. På förskolan har vi under året haft fler byten av personal vilket skapat lite mer oro. Det har också inneburit att det varit svårt att hinna med uppföljningssamtal i så stor utsträckning som varit önskvärt. Vi har kvar målet då vi upplever det som viktigt och förskolan prioriterar denna punkt under 2018.
3. *Vårt arbete med att alla alltid ska använda ett trevligt språk och bemötande* fortsätter även 2018. Vi kan se att språket ibland blir tufft och att attityden mot kamrater och personal ibland inte är så trevlig som vi vill att den ska vara. Vi fortsätter vårt arbete med vad som är ett ok språk, vad man kan säga och hur man bemöter kamrater och personal. All personal är ansvarig för detta.
4. *Arbetet med att göra matsituationen lugn och trevlig* är ett ständigt pågående arbete. Vi har kvar punkten även under 2018 då vi upplever att med många barn som äter samtidigt så är det viktigt att fortsätta och ha fokus på detta. Utifrån antalet barn/elever som äter frukost serverar vi nu frukost på två ställen och skoleleverna äter på fritids. All personal som äter med barn/elever är ansvariga.
5. *Fasta platser:* Alla elever har fast placering och valsituationer undviks av all personal.
6. *"Alla ska vara snälla mot varandra"* är barnens uttryck och när vi följer upp det upplever de att det oftast och i de flesta fall är så. Vi tar upp denna punkt under elevvårdsmöten som sker varje termin och stämmer av situationen på skolan. Om ett enskilt barns namn förekommer ofta gör vi en handlingsplan för att åtgärda det.

11. Handlingsplan för akuta åtgärder och uppföljande insatser

All personal ska rapportera och medverka till att utreda uppgifter redan vid misstanke om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer. För att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkningar har vi följande rutiner:

- All personal på skolan, förskolan och fritidshem uppmärksammar och agerar omedelbart redan vid misstankor om kränkningar.
- Elev som upplever sig utsatt eller får kännedom om att annan elev är utsatt anmäler detta till personal, eller till annan vuxen. Anmälan kan ske muntligt eller skriftligt.
Vårdnadshavare som känner oro för att det egna barnet, eller att annat barn utsätts för någon form av diskriminering eller kränkande behandling tar direkt kontakt med personal. Anmälan kan ske muntligt eller om så önskas skriftligt till rektor eller via vår hemsidas klagomålshantering.
- Alla elever fyller i enkät en gång om året där frågor om trygghet och trivsel, samt diskriminering och kränkande behandling tas upp.
- Förskoleklass/skolan har utvecklingssamtal 2 gånger/år där vårdnadshavare, elev och ansvarig lärare deltar. Fritids har samtal med vårdnadshavare en gång om året.
Förskolan har utvecklingssamtal varje år där vårdnadshavare och ansvarig personal deltar.
- Fritidshemmet genomför enkät/enskilda barnsamtal en gång/år och vid behov sätts åtgärder in.

Händelse	Åtgärd	Ansvarar
----------	--------	----------

<p>Diskriminering, trakasserier eller kränkning mellan barn</p>	<p>Personal som ser ett barn bli utsatt ingriper alltid direkt.</p> <p>Barn som upplever diskriminering, trakasserier eller kränkning, eller ser något annat barn bli utsatt berättar för personal. Vårdnadshavare som får kännedom om att ett barn blir utsatt anmäler detta till personal.</p> <p>Rektor informeras alltid och är ansvarig för att sammankalla berörda till ett möte.</p> <p>Vårdnadshavare informeras om planerad åtgärd. Ärendet dokumenteras i särskild blankett och åtgärdsplan. Rektor är ytterst ansvarig för att detta genomförs. Vid allvarlig kränkning övervägs anmälan till socialtjänsten.</p>	<p>Den personal som får kännedom om/ anmälan är ansvarig för att föra ärendet vidare.</p> <p>Rektor ansvarar för att åtgärder vidtas, följs upp och dokumenteras.</p> <p>Rektor ansvarar för att informera huvudmannen.</p> <p>Rektor är ytterst ansvarig för anmälan till socialtjänsten.</p>
<p>Vuxen trakasserar, diskriminerar eller kränker barn</p>	<p>Annan vuxen som ser att ett barn diskrimineras, trakasseras eller kränks ingriper och kontaktar rektor.</p> <p>Barn som blir diskriminerat, trakasserat eller kränkt, eller ser att annat barn blir utsatt, tar kontakt med en vuxen, antingen personal eller vårdnadshavare.</p> <p>Rektor tar upp detta med berörd personal. Ärendet dokumenteras i åtgärdsplan. Barnets vårdnadshavare informeras. Vid allvarlig kränkning görs polisanmälan. Om problemet kvarstår kontaktas styrelsen och facklig representant.</p>	<p>Den vuxna som får kännedom om eller blir kontaktad ansvarar för att föra frågan vidare.</p> <p>Rektor ansvarar för att vårdnadshavare informeras och att åtgärder vidtas, följs upp och dokumenteras.</p> <p>Rektor ansvarar för ev. anmälan och att informera huvudmannen.</p>
<p>Barn diskriminerar, trakasserar eller kränker vuxen.</p>	<p>Den som upplever kränkande behandling kontaktar rektor, personalansvarig eller facklig representant. Barnets vårdnadshavare kontaktas.</p> <p>Omgående samtal med alla berörda för att utarbeta en plan. Åtgärderna dokumenteras i åtgärdsplan.</p>	<p>Den som får kännedom om ärendet är ansvarig för att rapportera vidare till rektor.</p> <p>Rektor ansvarar för att informera vårdnadshavare, kalla till möte, dokumentera och följa upp ärendet. Rektor ansvarar för att huvudmannen blir informerad.</p>
<p>Vuxen kränker vuxen</p>	<p>Den som är utsatt eller annan personal som får kännedom om kränkningen tar kontakt med rektor, ordförande eller facklig representant som kallar till samtal.</p> <p>Vid allvarlig kränkning sker polisanmälan.</p>	<p>Den som blir kontaktad tar ansvar att föra ärendet vidare.</p> <p>Rektor är ansvarig för att åtgärd vidtas och att ärendet tas upp med huvudmannen. Ev. polisanmälan görs av huvudmannen.</p>

Uppföljning:

Ansvarig personal stämmer av med vårdnadshavarna till förskolebarn och med barnet, när det handlar om skolbarn, ca 1-2 veckor efter inträffad incident för att kontrollera att de akuta åtgärderna haft effekt.

Dokumentation:

Akuta händelser som i exemplen ovan dokumenteras i en särskild blankett ”Rapport vid kränkning” och/eller i åtgärdsplan.

12. Resurser

De konkreta åtgärder och kompetensutveckling som planen innehåller ryms inom skolans/förskolan/fritidshemmets befintliga budget för lekutrustning och utbildning. Om det under året börjar familjer/barn med andra behov än de barn och familjer som nu finns i verksamheten har, får personal och styrelse se över budget och resursfördelning när behoven uppstår.

13. Förankring av likabehandlingsplanen

- Arbetet med att förebyggande motverka diskriminering och kränkande behandling tas regelbundet upp på personalens planeringsmöten.
- Varje hösttermin pratar personal och skolbarn igenom vilka regler som ska gälla i skolan och på fritids och personalen berättar för barnen om likabehandlingsplanen/ plan mot kränkande behandling.
- Personalen tar upp arbetet med olika delar av likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling i barngrupperna om behovet skulle uppstå.
- På höstens föräldramöte informeras alla vårdnadshavare om likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling.
- Nya barn som börjar under året och deras vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling av ansvarig personal.
- Styrelsen och personalen diskuterar årligen igenom planen för utvärdering i samband med att alla dokument upprättas inför årsmötet.

14. Spridning

Planen ska uppdateras årligen och ett ex. är upphängd på förskolan, skolan och på fritids. Likabehandlingsplanen i sin helhet skickas ut till alla familjer tillsammans med ett hembrev. Alla nya familjer informeras om vår värdegrund och likabehandlingsplan i samband med introduktionen.

15. Utvärdering och uppföljning

Rektor ansvarar för att uppföljning och utvärdering av planen sker årligen i samband med kvalitetsarbetet. Rektor ansvarar tillsammans med enhetens personal för kartläggning, mål och utvärdering av hur målen uppfyllts. Klimatet på skolan/fritids/förskolan utvärderas i samband med personalens utvecklingssamtal, under utvecklingssamtal med elever och genom en enkät till skolans/fritids/förskolans vårdnadshavare kring hur familjen trivs.

